

# EDINOST

**„EDINOST“**  
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obajno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 90, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.60 . . . 4.— za pol leta . . . 5.— . . . 8.— za vso leto . . . 10.— . . . 16.— Na naročbe brez priložene naročilne se računa po ceni.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 sv., v Gorici po 2 sv. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 sv., v Gorici 4 sv.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega tiskanih vrstic. Poslana osemravnica in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnine.

## Mrtva govorica

„Rimski Katolik“, Z. 1 ex 1894., str. 24. prijavlja članek pod zaglavjem „Politične svatbe“. V tem članku je čitatelj med drugim: „Zato je v Avstriji, da so ostanje vse narodnosti obsegajo katoliški centum, neobhodno potrebno za vero takoj na drugo mesto v program postaviti narodno enakopravnost. Ako se to ne zgodi, bo še dalje trajala naša mrtva in nesužnost, naši liberalci pa bodo imeli povod očitati nam, da izdajamo v imenu vere Nemcem slovansko narodnost. Ne bodimo katoličani Lienbacherjevega obreda! Ako se pa to zgodi, ako se nam v obrambo narodno individualnosti obljubi pomoč, potem, bratje, Nemci ali kateri koli ste, dobite v nas odločno, navdušene zavestnike, ki pojdejo s vami v ognj za največja naša sveta vere, potem boste nam bliži, boste nam ljubši, nego slovanski liberalci, ki s nami nimajo nič skupnega, nego mrtvo govorico, ker s vami nas bo vezalo načelo, s vami edinil nas duh Kristusov.“

Tako „Rimski Katolik“. O potrebi ali nepotrebi katoliškega centuma v našem parlamentu smo že govorili toliko, da smo menda na jasnem glede na to vprašanje. Le par besed bi še radi izpregovorili o tem predmetu. Imenovani goriški list sodi, da je tak centum neisogibno potreben, mi pa sodimo, da bi bil pri sedanjih razmerah poguben za našo narodnost, a tudi verski stvari bi koristil bore malo ali pa nič. Menenja grede torej tu zelo navkriž. Ta različnost v menenju in nazorih pa nikakor ne izvira — kakor se vedno trdi — iz navdušenja, oziroma mrnje do katoliške stvari, ampak iz okolnosti, da se na jedni strani navdušujemo za narodno idejo, smatrajoč narodni duh poleg verskega najplemenitijim, a da je na drugi strani ista narodna ideja — mrtva stvar. Govorimo torej resnice: ne s verskega, ampak s narodnega stališča ne kaže nam Slovencem ogrevati se v teh kritičnih časih za katoliški centum.

Žal, da je tako. In ravno članek „Politične svatbe“ v „Rimskem Katoliku“ je tako podprl to našo trditve, da res bolje ni mogel. Sedanja doba v političnem življenju države naše sploh, in nas Slovencem še posebej, je sars doba neverjetnosti: nenaravno so demenjanje političke svete, nenaravni so programi odločujočih strank in nenaravni so tudi nazori posamičnikov. Človek si mora misliti, da je sedaj na dnevnem redu vse, kar je nenaravnega. A če vae nenaravni so politički in narodni nazori „Rimkega Katolika“.

## PODLISTEK.

28

### Kmetiški upor.

Spisateljica: Avgust Šenoa. Prevodil: L. P. Planinški.

— Prosim vas, ujec, ali mislite skoro poslati moje svate po Jano?  
— Ne boj se, bomo že naredili! Poto-  
laši ga Gubec.  
— Oh, dragi ujec, „bomo že naredili“  
je oiganska beseda. Da jaz Jane ne pustim,  
veste predobro, a tudi ona je meni nagnena,  
niti vi se ne protivite. Nobene slabe stvari  
niste elikali od mene niti od nje. Moje go-  
spodarstvo, hvala Bogu, ni najslabše. Sedel  
sem si lepo hišo. Moji ljudje me ne morejo,  
savidajo mi in nimajo srca same. In tako  
sem, Bogu bodi potoženo, kot drevo sredi  
ravnega polja. Samo da bi bilo že temu ko-  
ne, ker mi je že težko čakati.  
— Glejte si ga no, glejte, pravi Gubec,  
teško mu je čakati. Poglej ga ti! Kje imaš  
brado? Sedi tu na klop, pa me poslušaj!  
Jurij sede nejevoljen, a za njim Gubec.

Ta list zahteva sicer, da se postavi tudi  
narodna enakopravnost na program „Kato-  
liškega centuma“; ve tudi, da, ako se to ne  
zgodi, ostaneta mrnja in nesužnost med ka-  
toliki; pripisava tudi, da bi katoliki v imenu  
vere izdajali Nemcem slovansko narodnost,  
ako ne bi zahtevali narodno enakoprav-  
nosti, a vendar pobija s vsami sredstvi svo-  
jega uma in svojega vpliva nas, borilce za  
isto ravnopravnost, ki je conditio sine qua non  
za združenje katolikov: nas, ki hočemo ravno  
to, da se s uresničenjem ravnoprav-  
nosti omogoči razvrščanje  
strank po političnih in verskih  
nazorih; to je isto, kar baje zahteva tudi  
„Rimski Katolik“. „Rimski Katolik“ je se  
svojimi zahtevami do drugorodnih katolikov  
pripoznal — če tudi morda nenamena —  
da je narodno vprašanje na poti  
osnovitvi „Katoliškega centru-  
ma“. Zato zahteva tudi, da nam Nemci ob-  
ljubijo svojo pomoč v obrambo narodne  
individualnosti naše. Čudno! „R. K.“ pozna  
torej veliko važnost narodnega vprašanja;  
ve tudi, da se to vprašanje mora rešiti v  
pravičnem smislu, ako čemo, da pride kedaj  
do združenja vseh katolikov, vendar hoče vae  
to perečo zadevo obesiti v srak: na klin  
nemških obljub. Ne, ne, gospoda slavna: za  
to nam ne zadoščaj obljube; ampak za-  
htevati moramo od nemških konservativcev  
dejanj, iskrenih, izdatnih in njihovega veli-  
kemu vplivu primernih dejanj — zahtevati  
moramo, da nam v resnici pripomorejo  
do enakopravnosti.

Hoteti „Katoliški centum“, a ne hoteti  
vzdržati mu neobhodno potrebno podlago, to  
je nedosledno in nenaravno. A vrhunec ne-  
naravnosti je pač to, ako nam „R. K.“ go-  
vori o narodni enakopravnosti, o narodnosti,  
o narodni individualnosti, a v isti sapi napiše  
gorostasni isrek: da s njegovimi liberalnimi  
sorojaki ga ne veže drugo nego „mrtva go-  
vorica“. Verujte nam, v srce nas je za-  
bolelo, ko smo predčitali to izjavo „R. K.“;  
peče nas ta izjava sedaj tem bolj, ko je mili  
nadškof Zagrebški na slovesen način toli po-  
častil isto „mrtvo govorico“, odkazivši jej častno  
mesto v — cerkvi. Lepo pojme imajo gos-  
poda o narodnosti, ako ne poznajo nobeno  
drugo vae med sinovi jedne in iste matere,  
nego „mrtvo govorico“, ako ne vedo, da na-  
rodnost se sestavlja iz vedege ali manjšega dela  
človeštva istega plemena, iste govorice,  
istih običajev in iste kulture. Je-  
zik — po Vaše „mrtva govorica“ — je pač  
sastavni del narodnosti, a jedini ni. Na  
Vaše „liberalno“ sorojake Vas vežejo tudi  
vsi drugi snaki narodnosti in vezati bi Vas

moral tudi oni naravni duh ljubezni, ki  
poganja svoje cvetove iz sorodstva po  
krvi. Svarite jih — to pravice Vam ne  
sme nikdo kratiti —, ako menite, da so na  
krivih potih, poučujte jih, ako vidite, da so  
Vašega pouka potrebni; grajajte jih, ako ste  
prepričani, da Vaša graja koristi dobri stvari,  
— ali tega ne govorite nikar, da Vas le  
„mrtva govorica“ veže na Vaše rojake in  
brate, ker to ni res! Taki nazori o na-  
rodnosti so krivi in nenaravni.

## Politiška uprava in javna varnost na Primorskem.

Govor poslanca Spinčiča v seji poslanske  
zbornice dne 12. aprila 1894.

(Konec).

Tako bi bil torej pri koncu svojih izva-  
janj; zaključujoč pripomnim le še nasledno:  
Nedavno, v točno po Velikinoči, dne 29.  
marca, došel je, kakor je gotovo znano vsem  
gospodom, Njegovo Veličanstvo naš presvetli  
cesar in kralj v Opatijo, da obišče Njegovo  
Veličanstvo nemškega cesarja. Vsi listi so  
poročali, kako navdušeno so vspregjeli tam  
Njegovo Veličanstvo, našega cesarja in kralja.  
Njegovo Veličanstvo je tudi naložilo namesti-  
niku, da izroče prebivalstvu Njegovo zahvalo.  
C. k. namestnik je tudi storil tako v troh je-  
siki in sicer nemški, italijanski in na zadnje  
— visoka milost — tudi hrvaški. Tako se  
je zgodilo v okraju, ki je skoro čisto hrvaški,  
kakor sem rekel že popred.

Ali važnejše je nekaj drugega. Gospoda  
moja! List „L'Osservatore Triestino“, ki se  
tiska pod avstrijskim orlom, poroča v urad-  
nih brzojavkah „Dispacci dell'Osservatore  
Triestino“ o vspregjemu se strani prebivalstva,  
tor piše, da so takoj v Matuljah, na vspre-  
jemni postaji, vspregjeli Njegovo Veličanstvo  
z Evviva in Živio-klici. Potem pa ne vidi  
slavoloka, kojega je postavila občina Kastav-  
ska, kakor tudi ne vidi napis: „Živio Franjo  
Josip I. naš premilostivi car i kralj“, čeprav  
sta bila prav velika slavolok in napis.

Dalje omenja vseh slavolokov, prirejenih  
tudi od privatne strani po vaej črti do Šte-  
fanijinega hotela v Opatiji; omenja tudi napis  
na jednom; omenja tudi drugih okolnosti, tudi  
vsklike (acclamazioni), tega pa ne omenja  
nikjer, v katerem jeziku je prebivalstvo naj-  
bolj pozdravljalo svojega cesarja in kralja.  
In za to imamo gospoda moja, najboljšo visoko  
pričo v nemškem cesarju, kateri je, obja-  
dravi otok Krk, označil Hrvate kot vrle  
ljudi, pripominjati, da ga jako veseli, da so  
tako priščno vspregjeli svojega  
cesarja in kralja.

te in branil pred tuji in sorodniki v troji  
hiši.

— Res ste me, ujec, in hvala vam za to.

— Torej vidiš, Jurij, da ti želim dobro.  
Zato zaupaj meni, na te vedno misliva jaz  
in tvoja babica, mati moja. Uzel bi te bi bil  
tudi v svojo hišo, ali ti si svobodnjak, jaz  
kmet. Vtegnili bi tudi tebe pokmetiti. In bo-  
lje je, da si na svoji zemlji, saj sem ti de-  
jal, da so troji zadržniki lakomni na tvojo  
dedovino. Nekaj ti je zarojilo v glavi — tvo-  
jemu srce se je priljubila Jurkova Jana.  
Uboga je, nič zato; poštna je in dobra.  
Zadržniki te gonijo za bogato, jaz sem de-  
jal: Le ljubi Jano, ker nekatere deklice ču-  
vajo bogastvo v mošnji, nekatere v senci. Ali  
vae ob svojem času, sinko moj, veruj mi, ni  
meni saman zrastle brada. Porodica se hitro  
dobi, ali za gospodarstvo je treba močnih  
laktij, da se sleme ne podere. Promiada sta,  
otroka sta, ona petnajst, ti osemnajst, ona bi  
še mleko pila, a ne da ga drugi pijó od nje.  
Potrpita nekoliko!

— Eh, dragi ujec, popraska se mlade-  
nič za ušesom, vem, da vi modro govorite,

Nemški cesar pripisava torej, da so  
bili to Hrvati, ki so, poleg razmeroma malo  
druzih vspregjeli cesarja in kralja; ali ofici-  
jozni časopisi in ljudje vidijo Italijane in ču-  
jejo „evviva“ tudi v Matuljah, v čisto hrvaški  
davični občini, kjer so se zbrali ljudje iz vae  
velike krajne občine Kastavske, in v kateri  
Italijanov niti ni. Nasprotno pa komaj naj-  
dejo Hrvate, kjer bivajo ti-le sami; teh ne  
pripisujejo in jih zanemarjajo vsikdar in  
povsodi ter jih tlačijo tudi na papirju. (Dobro,  
dobro! Govorniku čestitajo.)

## Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica).  
Ker je minister za nauk in bogočastje izko-  
ristil govor konservativnega poslanca Treu-  
infelsa v tem smislu, da je omenjeni po-  
slanec pripoznal, da se tudi pri sedanjih šol-  
skih postavah more zadostno gojiti versko-  
naravni duh — in ker je „N. Fr. Pr.“ posl.  
Treuninfelsa proslavljala celo kot prijatelja  
sedanji šoli, oglašil se je ta poslanec v seji  
dne 23. t. m. k stvarnemu popravku. Rekel  
je, da so konservativci sicer pristopili koali-  
ciji, vpoštevajoč sedanje razmere, a pri tem  
da so si izrečno zavarovali svoja načela. Ni-  
kakor ne moremo priznati — rekel je posla-  
nec Treuninfels — da je bilo kedaj neosno-  
vano naše postopanje ob tem velevažnem  
šolskem vprašanju, ali da ni bilo dobro ali  
neprimerno obstoječim odnošajem. Postopanje  
naše ob šolskem vprašanju nam je natančno  
predčrtala naša vest in tega postopanja se  
bodemmo držali nepremišljeno tudi v bodoče.

Maloruski poslanec Romančuk je  
izstopil iz maloruskega kluba. Ta ukrep je  
utemeljil s tem, da klub noče stopiti v opo-  
zicijo proti sedanji vladi. Drugi člani kluba  
so sicer nagovarjali Romančuka, da ne bi iz-  
stopil iz kluba, a imenovani poslanec se ni  
dal pregovoriti, povdarjajoč, da je klub Malo-  
rusov že davno opustil načelo politike preste-  
roko. Z izstopom Romančuka je prenehal  
stari klub Malorusov.

Poljaki in volilna prenosova. Libe-  
ralni listi poljski obsojajo postopanje polj-  
skega kluba glede na vprašanje volilne pre-  
nosove. „Dziennik poljski“ pravi, da je že tako  
usojeno Poljakom, da stoje povsodi v prvi  
vrsti, kjer gre za najpopularnejše in najsim-  
patičnejše stvari. „Nova Reforma“ piše v  
istem smislu, da je poljski klub vsikdar pri-  
pravljen delati zapreke vsem, kar ima na  
sebi znak enakopravnosti in svobode.

Ogrska poslanska zbornica vspregjela  
je v svoji seji dne 24. t. m. trgovinsko po-  
godbo s Španjasko in pričela razpravo trgo-

ker vas vae okraj bolj posluša kot duhovnika  
in sodnika. Ali — hm — jaz se vae bojim,  
da utegne biti prekasno, kar se vam zdi pre-  
rano. Ne prihajam, da vam na pamet govorim.  
Stari gospod Tahi pojde za stotnika v Veliko  
Kanižo; zato zbira četo konjikov iz vseh  
stranij sveta, nekatere z novci, nekatere z  
„moras“. Ni dolgo tega, kar me je ta stari  
volk srečal na potu pri Jakovlju. Jahal sem  
v Zagreb. Tahi me ustavi in vpraša, kdo  
sem, a jaz mu rečem: „Jurij Mogajič, svo-  
bodnjak iz Stobice.“ Na to pravi on svojemu  
tovarišu Petru Petričeviću: „Ta mladenič  
kakor da je vavtvarjen za konjika. Zapomni  
si njega ime, Peter!“ In žel je dalje. Po-  
mislite, kako mi je bilo pri duši. Jaz gotovo  
nisom strahopetec, spoprijel bi se, ako bi bilo  
treba, tudi ob svečnici v volkom, ali sedaj  
— moj Bog, ko mi Jana hodi po glavi —  
da bi sedel na konja in ponesel svojo glavo  
Turčinu v sojem. To človeka boli. Rečite sami.  
— Ne boj se, sinko, odgovori Gubec,  
ti si svobodnjak na svoji zemlji. Po zakonu  
te Tahi ne sme vzeti v svojo četo.  
(Dalje prib.)

vinske pogodbe s Romunsko. Ministerski pred-  
sednik dr. Wekerle odgovoril je zatem na  
interpelacijo poslanca Horvatha o izgreduh  
v Vašarheliju. Rekel je, da vlada pazljivo  
zasleduje socialistiško gibanje in da je po-  
slala svojega poverjenika na lice mesta, da  
strogo nadzoruje to gibanje. Neposredni vzrok  
izgreduh v nedeljo da je bilo neko potajno  
socialistiško društvo, katerega obstoj vlada  
ni pripoznala. A ti izgreduh da so seveda le  
znajmenj globokejši ukoreninjenega zla. Da  
odpomore vlada temu zlu, deluje toliko v  
gospodarskem, kolikor v upravnem pravcu,  
da primerno razdeli delavske sile. V to svrhu  
izdeluje vlada zakon o kolonizaciji, kateri se  
bode izvršil na širši podlagi, kakor kjer koli.  
Minister poljedelstva sestavil je statistiko de-  
lavskih sil v to svrhu, da dobi zasluska  
brezposelni delavci pri gradnji železnice in  
o uravnavanju rek. Povdarjal je, da se je  
prijavilo jako malo brezposelnih delavcev baš  
iz onih krajev, kjer se opaža socialistiško  
gibanje. Zbornica vzela je ta odgovor na  
znanje.

K izgreduh v Vašarheliju. Dne 24. t.  
m. umrla sta dva delavca, ki sta bila težko  
ranjena o poslednjih socialistiških izgreduh.  
Razne ranjene osebe pa so skrbno skrivajo,  
da ne bi jih zaprli pod obtožbo upora. Pod-  
predsednik Vašarheljskega socialistiškega  
društva, Valentin Kovacs, pobegnil je z dru-  
štveno blagajno v Budimpešto, češ, da „pravi  
denar v varnost“. Preiskava je dokazala, da  
je skoraj polovica policijskih agentov bila  
sporazumljena s socialisti.

## Različne vesti.

V proslavljenju 40letnice poroke Njeg.  
Velikanstva bila je slovesna služba božja na  
Dunaju, v Budimpešti in po vseh važnejših  
mestih obeh državnih polovic, izvemši menda  
le Trst. Lepa slavnost vrnila pa se je na  
tukajšnjem državnem gimnaziju, katere so se  
vdeležili ces. namestnik vitez Rinaldini  
s svojo soprogo, škof dr. Glavina in več  
drugih odličnih oseb iz civilnega in vojaškega  
stanu. Na programu bile so deklaracije,  
slavnostni govori, petje in glasbene točke.  
Slavnost se je končala s cesarsko pesmijo.  
— Gojenci tržaške navtiške in trgovinske  
akademije udeležili so se sv. maše; pred  
službo božjo govoril je v akademiji slavnosti  
primeren govor prof. dr. Sandrinelli. — 40-  
letnica poroke Nj. Velikanstva praznovala se  
je primerno tudi na mestnem višjem gimna-  
ziju in pri ostalih šolskih zavodih, toliko  
javnih, kolikor zasebnih. — V seji mestnega  
sveta Dunajskega dne 24. t. m. prečital je  
dr. svetovalec Braun pismo, s katerim se  
zahvaljuje Nj. Vel. cesar na čestitkah Du-  
najske občine povodom 40letnice poroke.

Slednjič pripomnimo še posebej, da je  
tudi naša ljudska šola družbe sv. Cirila in  
Metoda pri sv. Jakobu slavila 40letnico po-  
roke Nj. Velikanstva s slovesno sv. mašo, pri  
kateri so otroci pod vodstvom učitelja gosp.  
Kiferla kaj ubrano peli.

Promocija. Gosp. Silvij pl. Milost iz  
Gorice bil je na Graškem vseučilišču promo-  
viran doktorjem prava.

Imenovanje. Trgovinski minister imenoval  
je poštne oficijala Edvarda Högra pl. Hö-  
gersthalja v Opatiji poštne uprave na  
istem mestu.

Pogreb predsednika drž. sodišča trža-  
škega, dr. Montija, bil je dne 24. t. m. ob  
11. uri predp. Mrtvaškemu vozu sledil je voz,  
poln prekrasnih vencev, katere so podarili v  
znamenje visokega svojega spoštovanja do  
pokojnika tržaški odvorniki, sodnijski uradniki  
in osebni prijatelji pokojnikovi. Pogreba ude-  
ležili so se zastopniki raznih oblastnih, svet-  
ovalci deželne in trgovinskega sodišča, razni  
odvetniki in ogromna množica ljudstva iz  
najboljših slojev tržaških. Krato blagoslovili  
so v župni cerkvi pri sv. Antonu novem, po-  
tem pa je spremenilo lepo število prijateljev  
pokojnikovih v 30 vozovih rankega do po-  
kopališča pri sv. An. — Pogreba udeležili so  
je tudi župan dr. Pittori, v cerkvi pri sv.  
Antonu novem prišel je pak blagoslovljenju  
ces. namestnik vitez Rinaldini. Cerkevni  
mrtvaški obred vrnila je č. duhovščina župne  
cerkve sv. Antona starega, na čelu jej žup-  
nik preč. g. Martellanz.

Iz Sežane se nam piše: Zopet se pri-  
nas ne dobivajo slovenske golice za menice.  
Ali se hoče morda toliko časa čakati z na-  
bavo slovenskih menic, dokler se ne razproda

saloga nemških in laških, vodni našega ljud-  
stva nerazumljivih? Ne vemo, kdo je vzrok  
temu nedostatku, in zato prosimo za  
sodaj, naj se čim prej mogoče preskrbijo slo-  
venske golice. Kak krič bi nastal, ko bi se  
v kakem laškem mestu na Primorskem pro-  
dajale le slovenske, in ne laške tiskovine!!!

Pevsko društvo „Danica“ na Kentovalju  
vabi na veselico s plesom, katere bodo v ne-  
deljo dne 29. aprila 1894. v prostorih go-  
stilne Stoka. Razpored: 1. M. B. Račan:  
„Istrska koračnica“, zbor. 2. H. Volarič:  
„Slovenska pesem“, mešani zbor. 3. Paglia-  
ruzi: „Stara mati“, zbor. 4. H. Volarič:  
„Slovenski svet“, zbor. 5. — „Vesela  
družba“ mešani zbor. 6. — „Gospod Ro-  
bida“. Šaloigra v enem dejanju. 8. Ples. Za-  
četek ob 6<sup>h</sup> uri popol. Vstopnina k veselici  
za osebo 20 kr., sedeži 10 kr. Vstopnina k  
plesu za osebo 1 gld. Pri plesu in mod po-  
sameznimi točkami svira Tržaški orkester.  
Vstop k plesu dovoljen je samo vabljenim in  
po njih upeljanim gostom.

Občni zbor „Del. podp. društva“ se bo de-  
vril prihodnjo nedeljo ob 3. uri popoldne  
v dvorani Maljjevi (Via Torrente št. 16),  
na kar se posebno opozarjajo člani tega  
društva.

Občinske dopolnilne volitve v Gorici. Dne  
23. t. m. vršile so se v Gorici volitve III.  
razreda za mestni zastop. Italijanska stranka  
sama bila se je razcepila; na čelu jednega  
volilnega oklica stala sta kandidata dr. Mau-  
rovich in dr. Gressio, na čelu drugega dr.  
Maurovich in dr. Pittamie. Izvoljena bila sta  
dr. Maurovich s 255 glasovi in dr. Gressio s  
153 glasovi izmed 257 oddanih glasov.

Židovsko oduševstvo. Kakor javljajo listu  
„Reichspost“ iz Chodorowa v Galiciji, izve-  
majo židovski oduševljeni ljudstvo po tamošnjem  
okreju na grozen način. Imenovani list navaja  
uprav grozne slučaje oduševstva. V nekaterih  
slučajih narasle so namreč obresti od izposo-  
jene glavnice na 5333 od sto! Slednjič pa  
je o rajno sodišče vendar jelo zasledovati te  
pijavke in v mesecu oktobru m. l. so bili res  
obsojeni nekateri oduševljeni. Vsi drugi pa be-  
gajo sedaj okoli svojih nesrečnih žrtv, trošeč  
denar v ta namen, da potolažijo osleparjene  
kmete. Te pijavke imajo pač svojo posebno  
moralo.

Nesreča na železnici. Dne 24. t. m.  
zjutraj odpotovala je z brzovlakom hči trgovca  
Andreja Pavana iz Trsta, katere je poročena  
z nekim železniškim uradnikom v Milanu, s  
svojim 5letnim sinčkom iz Trsta v Milan.  
Mudila se je bila nekoliko dni v Trstu pri  
svojem očetu. Mati bila je toliko nespretna,  
da je dovolila otroku nasloniti se na vrata  
železniškega voza, katere pa so se, predno je  
dospel vlak do Nabrežine, nenadoma odprle  
in ubogi otrok padel je raz vlak. Na kričanje  
matere in drugih oseb, ukazal je vodja usta-  
viti vlak in potem voziti nazaj do mesta, kjer  
je bil otrok padel iz voza. Otroka so našli  
jokajočega in okrvavljene na pragi. Imel je  
tri težke rane na glavi in slomljeno desno  
ročico. Nekateri ušmijeni soljaki obvezali so  
dete kolikor najbolje so znali, potem so od-  
peljali otroka z istim vlakom v Trst, kjer  
so ga izročili zdravniku. Mati je nadaljevala  
svojo pot z drugim vlakom do Vidma. Otrok  
bode menda le težko ozdravil, ker se je močno  
pretresel.

Ženitvena ustanova. Letos podelilo je  
c. kr. namestništvo v Trstu doto iz baron  
Ambrož Rallijev „cesarica Elizabeta“ ženi-  
bene ustanove v znesku 500 gld. zarodencema  
Justu Kralju in Mariji Hrovatin iz  
Trebe.

Samomora. Dne 24. t. m. našli so v  
vodnjaku na posestvu 80letnega Josipa Čjača  
pri Sv. Mar. Mag. Dolnji hč. 88 truplo 38-  
letnega posestnikovega sina Josipa Čjača.  
Nesrečnež bil je izginil že zadnjo nedeljo, na  
da bi bil kdo znal, kje je. Mislili so, da je  
skočil prostovoljno v vodnjak, valed raznih  
preprirov in neslog v rodbini. Pokojnik je  
bil samec. — 22letni vojak Martin Longarič,  
službujoč v 87. pešpolku, ustrelil se je dne  
24. t. m. pri Sv. Sabi, kjer je stal kot straža  
pri tamošnjem skladišču smodnika. Nesrečnež  
nastavil si je cev svoje puške pod brado in  
jo sprožil z nogo. Kroglica prodrla mu je mož-  
gane, da je obležal na mah mrtve. Pri sa-  
momoru niso našli nobenega pisma, iz ka-  
tere ga bi se moglo sklepati na vzrok samo-  
mora. Blizkone ustreli se je mladenič zaradi  
nesrečne ljubezni.

Policijsko. Predvčerajšnjem zjutraj za-

pril se 31letnega trgovskega agenta Marka  
R'ccija iz Genove, službujočega pri tvrdki  
F. F. cher v ulici Ponterosso, ker je pola-  
goma nakradel v gospodarjevi prodajalnici  
raznega blaga, vrednega 100 gld. Zajedno s  
nevestim agentom zaprli so njegovo 19letno  
ljubico, bresposelno postrežnico Lujizo Bianchi,  
rodno iz Genove. — Včeraj predpoludne  
ukradel je nekdo na trgu Barriera gospej  
Mariji Calligaris, stanujoči v ulici Ferriera  
hč. 13 novčarico, v kateri je bilo 13 do 14  
gld. v gotovem denarju. Policijski stražar  
Bonelli prijel je 18letno šiviljo Ivano Planek,  
rodno iz Trsta, toda pripadajočo v Heb na  
Čuškom, ker se mu je dosedela nekako sum-  
ljiva. Odvedel je tatice na policijo, kjer so  
res našli pri njej ukradeno novčarico, v koji  
pa je bilo le še 9 gld. 75<sup>h</sup> nvč. denarja.  
Planek stanuje v Rocolu hč. 488.

Sodnjako. 28letni tožak Anton Hueso iz  
Trsta obsojen je bil dne 24. t. m. zaradi so-  
krivde pri tatvini na teden dni zapora. Hueso  
bil je namreč, kakor on trdi, „kupil“ dotični  
sod za petrolej, vreden 27 gld., ki je bil dne  
23. marca t. l. ukraden pred prodajalnicjo Ma-  
rije Vittorelli v ulici Giulia. — Kmetica Ma-  
rijana Simonetta iz Sežanskega okraja dobila  
je 5 dni zapora zaradi prestopka proti var-  
nosti življenja. Ista pustila je namreč dne  
12. februarja t. l. svojega 5letnega sinčka  
samega na stanovanju. Otrok splezal je v  
odsotnosti matere do ognjišča, kjer se mu je  
vnela obleka. Dete umrlo je čez mesec dni  
za opeklinami.

Obsodba zaradi grdega ravnanja z de-  
lavci. Dne 16. t. m. bila je pred sodnikom  
g. dr. Sancinom razprava proti Giov. Ravol-  
lica, I. mojstru kovačov v Lloydovem arse-  
nalu. Tožil ga je bil kovač Josip Žnidaršič,  
da ga je bil dne 6. marca t. l. sunil mo-  
jster v glavo, ker se je nekoliko nespretno  
vedel pri delu. Ker se Ravollica baje sploh  
odurno obnaša proti svojim podložnikom, pri-  
tožil se je bil Žnidaršič s prva na ravnatelj-  
stvo, a ker ni dobil zadoščenja, obrnil se je  
na sodišče. Tožitelja zastopal je g. Zadnik,  
predsednik „Občega delavskega izobraževal-  
nega pravkarstvenega in podp. društva“, ka-  
torega član je Žnidaršič. Ravollica je sicer  
tajil žaljenje, toda dokazale so priče resnice.  
Sodnik je obsodil Ravollico na 10 gld. globe.  
Italijanski mojster maščeval se je nad svojim  
podložnikom s tem, da ga je v ponedeljek  
pred razpravo odpustil iz službe. Žnidaršič  
ima rodbino in služi v arsenalu že dvajset  
let. Obžalovati je iskreno, da se iz Lloyd-  
vega arsenala kar tako odpuščajo delavci in  
očetje družin, potem ko so tekom 20letnega  
svojega službovanja tam pustili svoje naj-  
boljše moči. (Gospoda dopisnika prosimo  
oprostjenja, da smo radi pomanjkanja prostora  
moral nekoliko skrajšati njegov dopis. Ur.)

„Slovenski svet“ ima v 8. št. od 25. t.  
m. naslednjo vsebino: Velik problem Avstro-  
Ogerske in njenih Slovanov. — Iz govorov  
v državnem zboru. — Grenko kupo (Slov.  
pesem.) — Pomladnja noč. Svirarjeva pesem.  
(V latinici in cirilici ter v ruskem prevodu.) —  
Pesem hrv.: Izza pogodine. — Oj ukraj...  
(hrv. pesem.) — Camoosine (Samoljubje, iz-  
virna ruska pesem.) — Od Zemljica Stepana  
(narodna pesem s tolmačem) — Iljecn (iz-  
virna srbska pesem.) — Razprava: Der Kö-  
nigssohn Marko. — Žensko vprašanje (Ko-  
nee). — Književno pismo. — Dopisi. — Ru-  
ske drobtinice. — Ogled po slovanskem  
svetu. — Književnost.

Koledar. Danes (26.): Klet p.; Mar-  
celin, p. — Jutri (27.): Peregrin, duh.; Ana-  
stazij, p. — Polna luna. — Solnce izide ob  
5 uri 3. min., zatoni ob 6. uri 57. min. —  
Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 13.5 stop.,  
ob 2. pop. 17 stop.

## Najnovejše vesti.

Dunaj 25. Ferdinand Koburški odpotoval  
je danes z Dunaja v Srdec.  
Dunaj 26. „Fremdenblatt“ javlja, da je  
popolnoma neosnovana vest, katero so priob-  
čili razni listi, da je že določena doba, v ka-  
teri prično delegacije svoja posvetovanja.  
Dunaj 25. Shod gostilničarjev sklenil je,  
da skliče prihodnji gostilničarski shod v Trst.  
Lizbona 25. Doslej bilo je prijavljenih  
95 bolnikov za kolerino. Umrli ni nihče.  
Včeraj bilo je 7 novih slučajev.

## Dunajska borza 25. aprila 1894.

|                          | danes              | včeraj             |
|--------------------------|--------------------|--------------------|
| Državni dolg v papirju   | 98.50              | 98.45              |
| „ „ v srebru             | 98.30              | 98.25              |
| Avstrijska renta v zlatu | 120.10             | 119.90             |
| „ „ v kronah             | 97.85              | 97.65              |
| Kreditno akcije          | 352.70             | 352.50             |
| London 10 Lst.           | 124.90             | 125.—              |
| Napoleoni                | 9.22 <sup>h</sup>  | 9.93               |
| 100 mark                 | 61.17 <sup>h</sup> | 61.17 <sup>h</sup> |
| 100 italj. lir           | 44.15              | 43.95              |

Trgovinski brzojavi.  
Budimpešta. Pšenica za spomlad 712—715, za  
jesen 742—743. Koruza za jul-avgust 518 do 519  
Oves za spomlad 594—595, oves za jesen 727—732.  
Pšenica nova od 77 kil. f. 7.25—7.30, od 78  
kil. f. 7.35—7.40, od 79 kil. f. 7.45—7.50, od 80  
kil. f. 7.50—7.60, od 81 kil. for. 7.60—7.75, R1  
5.60—5.80.  
Ječmen 6.50—9.—; prosa 3.90—4.20.  
Srednja ponudba pšenice, malo povpraševanja.  
Prodalo se je 17.000 met. stol. po mirnih cenah. —  
Rž in oves mlačni, ječmen in koruza nespremenjena.  
Vreme oblačno.  
Praga. Nerafinirani sladkor: mlačno. Za april  
15.45, maj 15.50. Nova roba september 15.15, malo  
zanimanja.  
Budimpešta. Spirit, 16.50—16.80.  
Havre. Kava Santos good average za april  
102.75, za avgust 99.25 mlačno.  
Hamburg. Santos good average za maj 83.25,  
september 79.—, jako mirno.

Slavno občinstvo opozarjam na moje novourejeno  
pekarnico v ulici Ghiga št. 4, v kateri so do-  
biva sleherni dan sveže pečivo vsake vrste. Ob jednom  
naznanjam, da sprejemam naročila na izvrstne

## KOLAČE

za birmance

Priporočam se vsem botrom in botram z mesta  
in dežele za obilen obisk.

Edvard Lampe.

Gostilna „All'Antico Moro“  
ulica Solitaria 12. (po domače pri „Frvačkovcu“),  
prodaja črna in bela črna prva vrsta iz preteklih in  
darnobitkih vinogradov, in sicer: domače črno po 32,  
belo po 36, modra frankinja po 40 in črno kralčko  
po 40 nč. liter. Izvrstna kuhinja. — Drž. se gela:  
„Rajak k rajaku“, priporočila se podpisani za obil  
obisk.  
Anton Vodopivec, gostilničar.

## KRAŠKI TERAN

ima na prodaj gospod  
Anton Polley v Sežani na Primorskem.

Prve vrste po 20 gld. hektoliter,  
Druge „ „ 13 „ „  
Tretje „ „ 10 „ „

## Skladišče piva

iz  
Zagrebske delniške pivovarne  
in tovarne slada

priporočila in sprejemlje naročila toliko v sodih  
kolikor v steklenicah.

Glavni zastop in skladišče

ULICA DEGLI ARTISTI št. 5.

Te pivo je izvrstne kokovosti in po nizkih cenah

Gostilna „Stoka“ starostnana pod imo-  
nem „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporočila se Slovincem  
v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina  
istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino  
debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St.  
Petra  
na Notranjem (Via Campanile) v hči Jakoba  
Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat  
na dan frišno opremo mleko po 14 kr. liter ne-  
dosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smotana.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1.  
ima trgovino s mnogovrst-  
nim lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim  
orodjem, pletenino itd. Cl.

## Prodajalnica

jedilnih stvari po jako nizki ceni. Prodaja  
Jožef Cerni Piazza della Caserma št. 1  
(uhod Via Ghiga). Cl.

Kavarni „Commercio“  
v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slo-  
vincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v  
raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. —  
Za obilen obisk se priporočila Anton Sorli,  
Cl. kavarnar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu,  
„Pri dvanaestih murvah“, pri-  
poročila se slavnemu slovanskemu občinstvu za  
obilen obisk. — Točila so bodo samo do-  
mača izvrstna vina. 104 23

## ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO

vplana združba z omejenim poročstvom v Rojanu pri Trstu  
priporočila slavnemu občinstvu svojo bogato pro-  
skrbljeno

## prodajalnice jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)  
pristopno združnikom in nezadržnikom, koji  
prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporočila  
tudi svojo

## društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotova)  
10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim  
vrtnom in dvema dvoranama, kjer se t. j. izborna  
domača vina, teran, pivo v  
steklenicah itd. Točna postrežba s gor-  
skimi in mrazimi jedili. Priporočila tudi svojo

## mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po naj-  
nižjih tržnih cenah. Priporočila se slavnemu ob-  
činstvu in udom.

## Novi člani

so se vedno sprejemajo ob uradni urah vsak  
četrtak od 8—7 ure zvečer in ob nedeljah od  
9—10 ure predp. 104—5